

Probleemstelling

Deze werkvorm zet je in om een probleem te analyseren door het op te splitsen in kleinere deelproblemen. Dit helpt leerlingen in te zien dat de analyse van een probleem – waarbij je een gebruiker en zijn nood identificeert – kan leiden naar een oplossing. Het oplossen van kleinere problemen leidt naar het oplossen van een grotere kwestie of probleem.

Er worden twee opties aangereikt.

- (1) De leerlingen bekijken het probleem vanuit een algemeen standpunt of perspectief.
- (2) De leerlingen bekijken het probleem vanuit hun persoonlijk perspectief of een vanuit een ander specifiek perspectief door een rol in te nemen.

Naast dit principe ondersteunt deze activiteit ook de principes [‘leren door dialoog en interactie’](#) en [‘leren door te denken’](#).

Doelstellingen

De leerlingen

- verkennen problemen in de diepte.
- splitsen een probleem op in kleinere delen.
- formuleren criteria om problemen te categoriseren.
- luisteren aandachtig naar elkaar.
- onderbouwen hun standpunt met argumenten.

Timing

De timing van deze activiteit is afhankelijk van vele factoren: ervaring, klascultuur, en hoe je deze uitvoert. De minimale tijd die je voor deze methode moet plannen is 40 minuten.

Materiaal

Offline	Blended
Voorzie ruimte op het bord of een flap om de ideeën (input) van de klas of groepjes te verzamelen.	<ul style="list-style-type: none">- Maak een Padlet account- Creëer een werkruimte in Padlet voor stap 2 en 3.- Zorg voor een tablet of laptop voor elk groepje.

Vorbereiding

Offline

- Teken drie rechthoeken op het bord en geef elk een kleur:
 - Rood voor 'heel belangrijke problemen'
 - Blauw voor 'tamelijk belangrijke problemen'
 - Groen voor 'minder belangrijke problemen'

Blended

- Creëer een Padlet met drie kolommen
 - Rood voor 'heel belangrijke problemen'
 - Blauw voor 'tamelijk belangrijke problemen'
 - Groen voor 'minder belangrijke problemen'
- Activeer de optie in Padlet om te stemmen.

Verloop

1 Input

Kies een maatschappelijk vraagstuk of thema waarrond je wil werken. Houd rekening met volgende aspecten:

1. Voorkennis en ervaringen van de leerlingen
2. Culturele en sociale achtergrond van de leerlingen
3. Lokale elementen (e.g. geschiedenis, landschapskenmerken, economie)

De 'probleemstelling' is een werkvorm om een probleem te analyseren en op te splitsen in kleinere deelproblemen. Kies om die reden een complex probleem dat uit verschillende parameters bestaat zodat je het makkelijk kan opsplitsen in deelproblemen.

Tip

Je kan hier bijvoorbeeld de methode 'Bullseye' uit de module ['leren van maatschappelijke vraagstukken'](#) voor toepassen.

Bijv. afspraken op school rond hygiëne, energieverbruik, leven in de zee en oceaan, ...

2 Verkennen van het probleem

Je kan het probleem of de kwestie op verschillende manieren introduceren en/of verkennen. Hieronder vind je verschillende methodieken, die je in deze module ['betekenisvol leren door gestructureerde leerprocessen'](#) terugvindt.

- Je kan het probleem introduceren aan de hand van de methode '[Het verhaal als concept](#)'.

- Aan de hand van de 'Probleemboom' onderzoeken de leerlingen de oorzaken en gevolgen van het probleem.
- Aan de hand van een 'Empathiekaart' kunnen de leerlingen het probleem onderzoeken vanuit verschillende perspectieven.

3 Groepswerk

Maak kleine groepjes van twee tot vier leerlingen. Leg uit dat ze in groep een of het probleem van het verhaal, tekst, filmpje, foto, gaan benoemen en onderzoeken. Vervolgens zullen ze bepalen hoe 'belangrijk of betekenisvol' dit probleem is.

- OPTIE 1

Vertel de leerlingen dat ze het probleem gaan onderzoeken voor verschillende (groepen) personen of personages die erbij betrokken zijn. Laat hen in de groepjes een probleem formuleren eventueel met behulp van zinnen. Laat hen deze noteren op een blad papier of post-it.

"A heeft dit probleem omdat ..."

"B heeft ... nodig want ..."

- OPTIE 2

Laat de leerlingen het probleem onderzoeken maar vanuit een persoonlijk perspectief. Je kan hen een rol of personage toewijzen bijv. laat hen voor het probleem 'ontbossing' zich inleven in een wild dier dat er leeft.

Laat hen in de groepjes een probleem formuleren eventueel met behulp van zinnen. Laat hen deze noteren op een blad papier of post-it.

"Ik ben ..., ik heb ... nodig ... om te"

- Vervolg na optie 1 of 2

Vraag de leerlingen hun zin(nen) te plaatsen in een van de kolommen 'minder/tamelijk/heel belangrijk probleem' op het bord of in Padlet. Geef hen bedenktijd om hierover te overleggen en een keuze te maken.

4 Klassikaal uitwisselen

- Lees de problemen van de leerlingen luidop voor of laat hen die zelf voorlezen. Ga na of de klas een probleem in de voorgestelde categorie zou plaatsen. Laat hen met de handen omhoog stemmen of digitaal via Padlet.

Is dit probleem volgens jullie minder, tamelijk of heel belangrijk? Waarom denk je er zo over?

Stimuleer het gesprek, laat de leerlingen hun standpunt met argumenten onderbouwen. Laat leerlingen die het oneens zijn met de keuze aan bord of op Padlet, hun mening en argumenten delen met de klas.

Overloop samen de deelproblemen of deelaspecten in de kolommen. Benoem opnieuw eerst het centrale probleem. Som vervolgens luidop de verschillende aspecten op die de leerlingen bedacht of gevonden hebben.

- Bespreek na
Peil naar de gevoelens en gedachten van de leerlingen over de complexiteit of moeilijkheid van het centrale probleem of kwestie, nadat ze het in kleinere deelproblemen hebben opgesplitst.

Wat denk je nu over probleem x? Hoe sta jij er tegenover na deze oefening? Is het probleem nu makkelijker op te lossen? Waarom (niet)? Hoe denken of voelen de personages/personen zich hierbij? Wat hadden de personages/personen nodig? Met welke frustraties of lasten hebben zij te maken?

5 Uitbreiding

- Deze oefening zou nieuw of meer inzicht in het centrale probleem moeten geven. Je kan dit peilen bij de leerlingen door de werkvorm 'Vroeger dacht ik, nu denk ik' in de module '[leren door evaluatie en reflectie](#)'.
- Je kan de inzichten gebruiken als uitgangspunt om kleinere projecten rond te borduren, waarbij je aan de slag gaat met een of enkele van de deelproblemen. Bijv. je kiest het meest prangende probleem, of je kiest het probleem dat het meest haalbaar is om op te lossen. Stel bijvoorbeeld dat energieverbruik is vermeld als een deelaspect van klimaatwijziging, kan je met de leerlingen naar verandering werken thuis en op school door na te denken over verantwoord energieverbruik.

6 Brug naar thuis

Je kan de familie van de leerlingen betrekken bij deelaspecten van een grotere kwestie of thema. Laat hen bijv. in het kader van klimaatwijziging stilstaan bij het energieverbruik thuis, er samen met de familie over nadenken en bevindingen, ideeën of de impact delen op school of in de digitale werkruimte (Padlet).

